

Türkiye-Tacikistan Interconnected Business Series**14 Eylül 2020, 14.00****Ticaret Bakan Yardımcımız Sn. Gonca Yılmaz Batur,****Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakan Yardımcısı Sn.
Abdurahmon Abdurahmonzoda,****Tacikistan Yatırım ve Devlet Mülkleri İdaresi Devlet Komitesi
Başkanı Yardımcısı Sn. Şarafjon Şeralizoda,****Tacikistan Ankara Büyükelçisi Sn. Mahmadali RAJABİYON,****Tacikistan Ticaret ve Sanayi Odası Başkan Yard. Sangov Odil,****Türkiye – Tacikistan İş Konseyi Başkanımız ve Moderatörümüz
Sn. Cihangir Fikri Saatçioğlu,****Türkiye ve Tacikistan İş Dünyasının Değerli Temsilcileri,****Değerli Katılımcılar,**

Geniş bir açıklama ile giriş yaptınız, teşekkür ederim Cihangir Bey.

Öncelikle ben Sayın Bakan Yardımcılarımız Gonca Yılmaz Batur ve Abdurahmon Abdurahmonzoda'ya, Sayın Büyükelçi'ye, Tacikistan Ticaret ve Sanayi Odası Başkan Yardımcısına, sizlere ve Türkiye ve Tacikistan iş dünyasının değerli temsilcilerine DEİK ve şahsım adına saygılar sunuyor, sağlıklı günler diliyorum.

Siz Tacikistan’la ilgili bilgileri verirken bu arada geçtiğimiz hafta 9 Eylül, Tacikistan’ın Bağımsızlık Günü’ydü. Ben de dostlarımızın bu özel günü yürekten kutluyorum.

Evet online ortamda bir aradayız ve unutmayalım ki, görünen o ki, umutsuzluğa düşmek anlamında değil ama biz bir süre daha faaliyetlerimizi online ortamlarda yürüteceğiz. Ancak bunu mazeret olarak ortaya koymamamız gerektiği kanaati içerisindeyim. Evet, artık sıcak el sıkışmalarımızı, aynı ortamlarda bulunmalarımızı kısıtlı bir şekilde gerçekleştirebileceğiz. Ama Bakanlarımız buradaysa, Büyükelçilerimiz, Müşavirlerimiz, iş dünyası temsilcileri her zaman bizimle birliktelerse, iş dünyasının işlerini geliştirmesi için salgın elbette bir miktar önleyici olsa da bizi durduracak bir etkisi olmayacağını düşünüyorum. Nasıl lojistiğimizi yeniden, yeni kavramlar içerisinde oluşturabildiysek, nasıl kendimizi bu sürecin içerisinde sosyal mesafelerle, şu anda olduğu gibi dijital ortamlarda daha fazla çalışarak yürütebildiysek, tedarik zincirimizi bozmadan, “birbirimize güven” anahtar kelimemizi daha fazla aktararak ilerleyebileceğimiz kanaatindeyim.

Ben ikili ilişkilerin detaylarına çok fazla girmeyeceğim. Cihangir Başkanımız bu konuda yeterli açıklamayı yaptı. Hedefin yaklaşık %35’inde olan bir ikili ticaret hacmini artırabilmek açısından neler olabilir, bir iki hususu sizlerin dikkatine sunmak isterim.

- Evet, Türkiye açısından bakıldığında Türkiye’nin Avrupa ile yakınlığının, Avrupa ile Gümrük Birliği’nin ve 21 ülkeyle kurduğu geniş serbest ticaret anlaşmasının Tacikistanlı iş insanlarının Türkiye’deki faaliyetleri açısından da önemli olacağını ve burayla ilgili faaliyetleri bu çerçevede düşünmeleri gerektiğini öncelikle ifade etmek istiyorum.

- Elbette farklı sektörlerin içerisinde tarım öne çıkan sektörlerden bir tanesi. Bu noktada da Türk firmalarının Tacikistan'da yatırımları da var. Ağustos ayı içerisinde Sayın Tacikistan Cumhurbaşkanı Sayın İmamali Rahman tarafından açılan sera inşaatı buna bir örnek. Bunlar bizim açımızdan önemli faaliyetler. Sadece onlar değil, başka firmalarımızın da Tacikistan'da yatırımları olduğunu biliyoruz. Hem yatırımları hem de karşılıklı ticareti artırıcı bir şekilde hareket edebilmemiz lazım.
- Bu noktada öne çıkan sektörlerden bir tanesi de sağlık sektörü. Türkiye'nin sağlık sektöründe uzun zamandır yapmış olduğu yatırımların bugün itibarıyla birçok ülkeye örnek olur bir seviyeye geldiğini de ben Tacikistanlı dostlarımıza hatırlamak isterim. Bu hem orada yapılabilecek sağlık alanındaki faaliyetlerde bizim desteğimiz ve yatırımlar anlamında önemli olacak hem de ihtiyaç duyuluyorsa Tacikistan'daki dostlarımızın Türkiye'deki sağlık turizmiyle de tedavileri anlamında yardımcı olabileceği kanaati içerisindeyim.

Elbette ihtiyaçlar ve fırsatlar gıda alanındaki, biraz önce söyledim gibi tarımsal alanda, Cihangir Bey'in söylediği gibi enerji alanındaki ihtiyaçlar da bu çerçeve içinde ön plana çıkmakta.

Son olarak da bir iki hususu firmalarımız bizlere iletiler. Değerli Bakan Yardımcılarımız ve yetkililerimiz buradayken paylaşmak isterim.

- Türk vatandaşlarına uygulanan vize bu sürecin herhalde pozitif yanda tetiklenmesi açısından önemli olacaktır. Bunun kaldırılmasının önemli olacağını düşünüyorum.

- Vize sürelerinin uzatılması aynı çerçevede değerlendirmemiz, ifade edebilmemiz lazım. Öncelikle karşılıklı her ne kadar bu süreç içerisinde Covid-19 bizi engeller durumda olsa da uzun vadede bunun bir ihtiyaç olduğu kanaatindeyim.
- Evet aramızda mesafeler var. Bunun getirmiş olduğu navlun bedelleri lojistik bedelleri var. Ulaşım ile ilgili sıkıntılar var. Ama bütün bunlara rağmen biz yılmadan karşılıklı olarak yolumuza devam edeceğiz.

İş Konseyimiz de sizlerin de bildiği gibi 1991 yılında kuruldu. Türkiye-Tacikistan İş Konseyi ve karşı kanat kuruluşumuz Tacikistan Ticaret ve Sanayi Odası'nın değerli katkılarıyla faaliyetlerini sürdürüyor.

Ben Samanîler döneminde yetişen ve Tacikistan'ın benimsediği büyük şair Firdevsî'nin, "Şahnâme"deki bir cümlesiyle sözlerimi tamamlamak isterim: **"Ham düşünceleri ancak akıl pişirir."** demiş Firdevsî.

Biz akla inanan insanlarız. Biz ham düşünceleri ortak akılla birlikte pişirerek ilişkilerimizi geliştireceğimize inanıyor, bu duygularla tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı